

آبونه هر افظی : هر برو ایچون
سنہ لکی (۴۰۰) آلتی ایلگی
(۲۲۰) ، ممالک اجنبیہ ایچون
سنہ لکی (۴۵۰) ، آلتی آبلگی
(۲۵۰) غر و شدر .

نسخه سی ۷،۵ غر و شدر .
سنہ لکی ۵۲ عدد در .

ادارہ خانہ : باب عالی جادہ سنندھ
رشید افندی خانندہ .

اخطرات

آبونه بدی پشیندر .

مسک کے موافق آثار مع المتنویہ
قبول اولنور . درج ایدھمین
پا زیر اعادہ اولنماز .

عدد ۵۹۴

۲۱ شعبان ۱۳۶۲

* پچشتبه *

۲۷ مارت ۱۳۶۰

جلد ۲۳

آدراہ من تبدیل تندہ ایری بجهہ
و غروش کونا رملیدر .

مکتوب برک امضالی و اوضاع
و اوقونا قل اولسی ۷۰ آبونه
صرہ نوسروسنی محتوى
بولونسی لازم در .

ممالک اجنبیہ ایچون آبونه
اولا نلرک آدرس سلیمانیہ
فراس زجه یازلی رجا اولنور .

بارہ کونڈل دیکی زمان نہ یہ
دائر اولدیشی بیلدیر لسی
رجا اولنور

اول بروالددار، ایشته بونلری جامع او صافی حائز اولاًه خواجه خاص دینیر، و بولیه‌سی مهم، محترم بر انسان اولور. یوقسه فنا بر مأمور، عمر فرزی
مضمر بر نونه در . [۱]

ازدواج مؤسسه اجتماعی

نکاح ماهیت شرعیه‌سی - نکاح اهمیت مخصوصه‌سی - نکاح صفت شرعیه‌سی - نکاح نوافل ایله اشتغالدن افضلیت - نکاح مشروعته کی سبب و حکمت - نکاح فوائد و محسنات - نکاح حقده کی ترغیبات شرعیه - مهر و ولیه خصوصنده اسرافاتدن توق ابدله‌سی .

۱

نظامک ماهیت شرعیه‌سی :

نکاح، بر عقد شرعیدر. بوواسطه ایله ارککلر ایله قادینلر آرم‌سنده بود رابطه زوجیت تأسیس ایدر، بر متناسبت اجتماعی وجوده کلیر. زوجیندن هر بری دیکرینه فارشی بر طاق حقوق و وظائف مالک بولونور. هر برینک دیکرندن استفاده ایمه‌سی مشروعيت کسب ایدر. معلوم اولدینی اوzerه انسانلر طبعاً مدنیدرلر، بزآردہ یاشامایه، بری بریله استیناس ایمه‌که مجبوردرلر. هر حالده منفردانه یاشامالری قابل اولاًماز. انسانلرک بوباده کی احتیاجلرینی اک اول تطمین ایدن واسطه ایسه رابطه ازدواجدر. ازدواج سایه‌سنده عائله حیانی تأسیس ایدر، ماله‌لرک تکثیرندن ده کیت کیده زمره‌لر، جمیتلر وجود بولارق قوجه بریت اجتماعیه ساحة ظهوره کلیر.

نظامک اهمیت مخصوصی :

نکاح، بوتون مسالک علمیه اربابی نظرنده بر اهمیت مخصوصی حائزدر. نکاح؛ اخلاقیون نظرنده بر اس فطریدر که بوواسطه ایله ایکی جنسیت - یعنی جنس قوی اولان ارککلر ایله جنس اطیف بولونان قادینلرک - یلکدیکریله اقتراضی، بری بریله تشریک حیات ایمه‌لری قابل و محیط بشریتنه محسن اخلاقیه متجلی اولور.

نکاح؛ اجتماعیون ایله اقتصادیون کوره اک معاشریون حیاتیدن محدوددر. بو، اویله بر حادثه اجتماعیه در که حظوظات حیاتیدن

[۱] خوجه؛ اوکره‌نجه‌گی شیئی اک قولای واک مکمل صورتده اوکر نمسن پیله‌نده دیرلر. هکبـالـکـدـن مـقـصـدـه چـوـجـكـ قـصـور وـقـصـائـلـرـیـ نـشـخـیـصـ اـبـدـوـبـ آـنـلـرـیـ معـاـمـلـاتـ وـتـدـابـیرـ حـکـمـانـهـ سـیـلـهـ تـداـوـیـ، تـصـحـیـحـ وـاـکـالـهـ دـیرـلـرـ مـرـبـیـلـیـ؛ چـوـجـقـدـهـ کـقـابـلـیـ تـنـیـهـ، کـمـالـنـدـیـرـمـکـ وـچـوـجـنـیـ هـدـهـ اـیـصـالـ اـیـشـکـدـیـرـلـرـ. وـالـدـمـالـکـ اـیـسـهـ بوـمـقـصـدـلـهـ تـطـبـیـقـ اـبـدـیـلـهـ جـکـ اـمـوـلـرـیـ شـفـقـتـ وـصـیـمـیـتـ مـقـیـاسـیـهـ هـیـارـ اـیـشـکـ وـآـنـلـهـ قـلـبـیـ، رـوـحـیـ اـمـنـیـتـ وـصـیـمـیـتـ القـاـ اـیـشـکـ دـیرـلـرـ.

آنلک چوچنی ایچون صرف ایدیله جلت اهتمام، او ز اولاده صرف ایدیله جلت طبیی اهتمامدن البتہ دها شایان تقدیردر.

حدیث شریف: « انا و کافل الیتم فی الجنة هکذا » مآل شریف: (بن و نیمی یتیشدیرنلر شویله‌جه جنتدیرز .) [*]

بالخاصة بزی قوز تاراجق؟ عقل باشنده، مسلکی، ذهنیق بوکسل معلمه‌لردر؟ استقبال آنالرینک ایلک کوزلری، ذهنلری آچبلورکن قارشیدنده کوراه‌جکی، اخلاق و اطوارینی، افکار و آمالی مثال اتخاذ ایده‌جکی معلمه‌لر، مریب‌هه‌لردر. هیئت معلمه و مریب‌هه‌نک قصورلی اولیسی غیرقابل تلافی بر عاقبت احضار ایدر. وغيرقابل هضم و تحمل بر یکیت احداث ایلر .

بعض صباحلری یوله چیقجه بر معلمه خانه راست کلیرم . کوردمک ایچون کوزمی یوه دیکرم . بوزوالی قیزجغز کرک‌قیافت، کرک دوش و اطوار جهیله او قدر زوبه‌درکه انسان بوکا معلمه دیک ایچون نه قدر جهد ایتسه یته موفق اوله‌ماهیز. ایشته بیورک؟ علم و عرفان وجدیت مسلکیه دن ماعداً کنندی‌سندن هر شی آرایه‌بیلن و (عصری) لکه افتخار ایدن بو یاور و جغز تدریسے کیدی‌ورد، تعلیم و تربیه‌یه کیدی‌ور . نه موطلو اوکا طلبه اولیانلره .

بو معروض‌هه‌م‌دن شو نتیجه‌یه واصل اویورم که بر قیزه مکتبه بالکز عمومی علملر، فنلر او فوتفق . معلمه اولسنه دکل، حق جمعیت بشریه‌نک تربیه‌لی و کنندی جمعیتک حرشه موافق بز فرد اولسنه بیله کافی دکلدر. بر انسانه اولاً تربیه دینه و ملیه‌سی، دها صکره بتون جهانجه معتبر اولان بین‌الملل تربیه اجتماعیه ویرلد کدن صکره حیانده اخذ ایده‌جکی موقع اجتماعیه نظرآ اولاد تربیه‌سی، قارشی معامله‌سی، ابون معامله‌سی، اولاد معامله‌سی تعلیم ایدبیلی . بر قادینه اولاً او قادی‌تلنی، صکره آنالق وظیفه‌سی و چوچنی تربیه‌سی اوکرده‌دیلی، آندن صکرده معلمه او لا جقسه معلمه‌لک شخصیتک ایستادیکی تربیه‌یی، دوقتور او له‌جقسه دوقتور لق شخصیتک خسته‌لره قارشی تربیه‌سی ایجاياتی اوکره‌تملی. یوقسه ایشلر قارمه‌فاریشیق اولور. معلمه طلبی اضلال و افساد ایده‌جک بر نونه، طیب دخنی خسته‌یی روحاً خسته ایده‌جک قاباً بر آلت اولور.

بر معلمه هم خوجه‌در، هم هکیم‌در، هم مریب‌هه‌در . هدنسدن

[*] یتیشدیرمکده معنا واسدر. معنا و ماده یتیشدیرمک؛ اخلاقیله، ادیله، هر قاتله، هنر و معرفتیله یتیشدیروب جمعیت بشریه‌یه نافع بر عنصر اوله‌رق قاریشیدیرمک دیکدر. یوقسه بوغاز طوقلنجی ایله وسی استخدام ایده‌رک اخلاق‌سزه جاهم، مضر بر حاله کتیره‌رک دکل! صکره قادینلر معلمه‌لک بیارق و بونی حقیله ایفا ایده‌رک مقدساتنه، وطننه، ملتنه اک بادی؛ افتخار بر نتیجه‌یه پاک بیوک مقیاسده واره‌بیلورل .

علمای کرامدن بعض ذواہ کورہ ده نسایہ فارمی میل و رغبتی شدتی اولماقہ برابر مهر و نفقة اعطایه اقتداری موجود و حقوق زوجیق ایفا ایده جک میقن اولان برارک ایچون محضا سنت نبویه امتنال یتیله تأهل ایتمک سنت مؤکدہ در؛ مجرد قضای ثبوت امیله ازدواج ایتمک ایسے مبادر ؟ بوکی حقوق شرعیه بی ایفا بی مقتدر اولامايانلرک حقنده ایسے عقدنکاح، جائز دکادر.

نظم نوافل ایله استفاده افضلی :

ینه بداع الصنایعه وسائل معتبر کتب فقهیه مندہ پیان اولوندینی اوزرہ سائر فرضی، ستری ادا ایتمکله برابر نکاح ایله اشتغال ایتمک نافله عبادت اجراسی ایچون اختیار عن لته بولونقدن اولادر. برکره نکاح ؟ فرض اولوندینی تقدیردہ البته بونکله استفال ایتمک تطوع ایله اشتغالدن افضلدر. فرض اولادینی تقدیردہ ایسے ینه بر چوق وجوه ایله نوافله من جحدر. از جملہ :

۱ - نکاح، سنت نبویه دندر. ستری ایسے بالاجاع نوافلدن مقدمدر. چونکه سنتی ترک ایدنلر حقنده وعید واردر. نته کیم بر حدیث نبویه: (فن رغب عن سنت فلیس منی) وارد اولشدر. حال بوکه نافہلری ترکدن طولایی بویله برو عید، واقع دکادر.

۲ - علیه الصلاة والسلام افتديز نکاحه مواظب بولونشردر ؟ ایلک دفعه ازدواج بیوردقلندن صوکره هیچ بر وقت زوجه سر یاشام امشلدر ؟ اکر نوافل ایله اشتغال افضل اولمش اولسے ایدی رسول مالیشان افتديز نکاحی ترک ایده رک نوافل ایله اشتغال بیوردلری. چونکه انسیای عظام حضراتی افضل ترک ایتمزلر، بو ترک آنلرک شان مالیستنجه بر زله عد اولونور.

۳ - نکاح، نوافلدن افضل اولان مقاصده انسانی ایصال ایدر: نکاح ایله افراد امتک تزایدی تامین ایدیلیر، نکاح ایله نفوس بشریه فحشیاندن صیانت ایدلش اولور، ینه نکاح ایله خلقه ضعیف اولان طائفة نسانک نفقه و سکنامی تامین و نفسی هلاکم معروض اولقدن و قایه ایدلش بولونور.

حاصلی نکاح ؟ تهذیب اخلاقه، تربیۃ اولاده، مصالح مسلمین ایفا بی، ابنای جنسی ایله حسن الفت و معاشرته وسیله اولدیندن شہم یوق که بوکی مقاصد مالیدن هر بری نافله عبادت ایچون اختیار عن لته افضلدر.

مع هذا نافله عبادتک منتفع یالکن عابده مقصوددر. نکاحک منافی ایسے ناکه مقصود دکادر، باشقة لوبنده سرايت ایدر. تأهل ایدن برشخص باشقة لوبنک ده نفعه چالیشمن اولور، ناسک خپرلیسی ایسے ناسک نفعه خدمت ایدندر.

نفوس عمومیه نک تکثیریه، انسال بشریه نک حسن بقاسته، دها بر چوق مقاصد اجتماعیه نک تحیلیسته وسیله اولور.

نکاح ؟ ارباب شرایع نظر نده بک مهم بر عقد شرعیدر. بر چوق احکام شرعیه نک وجودیته، بر چوق مسائل حقوقیه نک تدوینه وسیله اولشدر. کتب فقهیه منک منا کحات قسمی بوکا شاهددر.

نکاح ؟ ارباب زهد و دیانت عندنده ایسے عبادت و طاعتندن محدود و عقد ازدواجده بولوناجق اشخاص اوصافه، شرائط حیاتیه سنت نظر آ فرضیت، وجوب، سنت کی اوصاف شرعیه دن بریله متصدر.

نظم صفت شرعیی :

اک معتبر کتب فقهیه مندنه اولان بداع الصنایعه مذ کوزاولدینی اوزرہ نکاح ؟ حال تو قاندہ فرض اولور، یعنی آلاجف قادینک مهر و نفقه سفی تامینه قادر و تأهل ایتمد بکه نفسی مقارن غیر مشروعه منع ایده میه جک درجه ده نسایه مائل اولان برارک ایچون نکاح فرضدر. بویله برشخص ازدواجي ترک ایدرسه کنهکار اولور.

فقط حقوق زوجیق ایفا بی قادر اولوندینی حالده نسایه فارشو نفسته بود رجاه استیاق حس ایتمین برارک ایچون نکاحک لزومنده بین المحتدین اختلاف وقوع بولشدر. داود بن علی الاصفهانی کی اهل ظاهره کوره نکاح هر حالده فرضدر، هادتا صوم و صلاة کی فرض عیندر. چونکه: (فانکحوا ماطاب لكم . . .) (وانکحوا الایامی) آیتلر نده کی امرلر صورت مطلقدہ وارد اولدیندن فرضیق مفیددرلر؛ مع هذا فحشیاندن امتناع، فرضدر. بامتناع ایسے نکاح ایله تامین ایده جگنندن بالضروره نکاح ده فرضدر.

لکن علمای حنفیه دن بر قسم ذواہ کوره نکاح بوحالده (اعتدال استیاق حالده) هادتا جهاد و صلاة جنازه متابه سندہ بر فرض کفایه در. بوبایدہ کی اوامر شرعیه علی طریق الکفایه فرضیتہ محمولدر. دیکر بر قسم ذوات ده دیبورکه: نکاح بوحالده هر مسلم ایچون اعتقاداً فرض دکلسدہ عملاً فرضدر، زیرا بوبایدہ کی نصوص شرعیه نک محتوى اولادینی امر صیفیلری قرینه دن خالی اولدیندن هم فرضیتہ، هم ده ندبه محتملدر. بناءً علیه بونصوصک حقيقة علی الابهام - یعنی شارع میں حضرتی ایله بونصوص ایله قطعیاً وجوبی، یوقسہ ندیمی هر نهی که مراد ایتدی ایسے حقدر دیه لاعل التعيین - اعتقاد ایده رز. بوحالده اکر مراد الہی فرضیت ایسے عقد نکاح ایله بوفرضی بالفعل ایفا ایده رک عهده سندن چیقمش اولورز. واکر ندب ایسے اجرای نکاح ایله نواب قازائش بولونور.

ایشته اکا بر علماء من دن بر چوقلری احتیاطه رعایت و بقدر الامکان ضرر دن احتراز ایچون بو قولی اخذ ایده رک اول وجهله نکاحک فرضیتہ حکم ایتشلدر.

ایدن بو جنس لطیفک کندی شانه لایق بر طاق و ظائی وارد را. از جمله هر قادین کندی زوجنک بر شریکه حیاتی، کندی خانه نک یکاوه بر نکهبانیدر. هر قادین امور بیتیه سفی رویت ایدر. دنیا به کنیدیکی چو جو قولک تربیه لرینه چالیشیر، عاله نک انکشاف مسعودیته بذل مقدور تده بولونور طورر.

ایشته قادینلردن اصل مقصود اولان بو کی خصائص اجتماعیه در. بونلرک حصولی ایسه بر قادینک یالکز بر ارککه اختصاص ایتمیله قابل اولاً بیلیر. حال بوکه مقارتیلر بو کی مقاصد طاله نک حصوله منافیدر.

سادساً — قادینلر ایله ارککلر آره سنه نکاحدن باشه بر طریق ایله مقارتک و قویی قادینی تذلیل ایدر، بر طاق علل و امراضک ظهوریه، توسعه میدان ویر. بالنتیجه اضمحلال اجتماعیه بادی او لور. نته کیم فحشیات یوزندن هر مملکتده امراض زهر ویه توسع ایده رک بیکلر جه عاله نک سوتوب کیتمه سنه سبب او مقدمه در. حال بوکه شرایع التهیه نک تجویز ایتمش او لدینی طریقلر بو کی آفات اجتماعیه نک ظهوریه مانع، قدر انسانیق اعلایه باعذر.

ع . نه .

ایمکی و فحش

اون طقوزنجی عصرک اهلایجی قانونلری طرفدن اورته له یا بیلان و غرب اقوامندن بعضیلر نجه ترقیات مدنیه نک اک یوکسک دلائلندن صایلان بر مرض اجتماعی وارکه مدنی حیات کیرن علنک اک مسداریدر. ایشته بو ایکریبع خسته لق فحش در.

غرب مدنیقی بواجتی فلا کتی هر طرفه یا بار کن، او دیارک قانون و اضغری طرفدن ابداع ایدلش یکی یکی بر طاق نظریاته دایانیوردی و اوروپالیلر ایجنه بونک سرایتندن انکلیزیلر کی آنچاق بر قاجی قور توله بیلدری.

ایشته او وقت شرقک مسلمان امتلارندن بکله ن سحر کت شوایدی: مکارم اخلاقی مرتبه تکامله چیقادمق ایجیون کلن سماوی دینلرنده غربک رذائلی تقیلیده قطعیاً مانع حکملر بوله جقلردی؛ آوروپالیلرک بو اکری بوکری بدعتلری آرقه سندن کیتمیه جگلر، بوسفیل، بو ناموس ییقیجی مؤسسه لری کندی معصوم طویرا قلرینه صوقایه جقلردی. هیهات، کرک بو میادی مدنیتک پارلاق ظواهیرینه، کرک غربک اون طقوزنجی عصردن بری یا یقه ده او لدینی الحادی فلسفه لرینه قایل مقیومیتکه شرق بواجتی فلا کنلردن، بوروحی خسته لقاردن، بمدنی آفتلردن بر چو غنی سوه سوہ سینه چکدی ۱

نظامیت مشرویتکه سبب و حکمت:

نکاحدت حکمت مشرویتی؟ هام بشریتک بر آهنگ و انتظام داڑه سنه دوامیدر. فتح القديرده مذکور او لدینی او زره بوعالمک علم از لی الهیمه مقدر اولان زمانه قدر وجه اکل او زره بقاسی نکاحدت وجودینه مغلقدر، بتعلق ایسه نکاحدت مشرویتی سیدر. چونکه عالم بشریتک وقت مقدره قدر بقاسی، سلسه انسانیه نک دوامه وابسته در، بوسسله نک بر انتظام و نراحت داڑه سنه دوامی ایسه آنچاق نکاح ایله تأمین ایدیله بیایر. واقعاً مقارت غیرمشروعه ایله ده نوع بشرک دوامی ممکن کوریله بیلیر. فقط بمقارت ؟ بین الناس مظالمی، سفك دمائی و انسابک ضیاعی مستلزم او لور، بشریتک هلاک معمتویسی انتاج ایدر.

تفسیر کیرده مفصلأً بیان او لوندینی او زره مقارت غیر مشروعه برجوق مقاصد اجتماعیه جا بدلر. از جمله:

اولاً — انسانک اختلاط و اشتباہنے سبب او لور. بر زانیه نک وجوده کتیره جکی چو جوق شفقتکار بر پدرک نظر تربیه و حایه سدن محروم بولونا جفندن کوزل بر فیض تربیه مظہر او لاما؛ بحوالیه ایسه چو جو غلک ضیاعی، نسلک انقطاعی، وبالنتیجه علم انسانیتک خرابیسی موجب او لور.

ثانیاً — بر قادین نکاح سبیله بار کلک محرومیته اختصاص ایدر. اکر بو اختصاص بولیه مشروع برسیه مستند او لازمه با اختصاصک حصولی ایجیون مقانله و موائبندن، انسانلرک بری بری او زرینه آتیلماسندن باشه بر طریق قلامز؛ الا زیاده قوت و جرأه مالک او لانلر ایسته دکلری قادینلری کندی داڑه اختصاصلرینه جله چالیشیرل؛ بو حال ایسه بالطبع باب مقانله آجار و عمومی بر هرج و مرجی دعوت ایدر؛ نته کیم هر یرده ضابطه عدیه طرفدن طوتولان احصایات بر چوق جنایتلرک مجرد مناسبات غیرمشروعه یوزندن و قوعه کلیدیکی کوست مرکدر.

ثالثاً — مقارت غیرمشروعه بولنان بر قادینندن هر طبع سلیم استکراه ایدر. آرتق بولیه آلوه دامن بر قادینله الفت و انسپیتده بولونق، کندیسیله مسعود بر عائله تشکیل ایمک قابل او لاما؛ بو حالت توسعی ایسه قادینلق حیاتنک محیی دیکدر.

رابعاً — مقارت غیرمشروعه تجویز ایدیله جک او لسه ایدی هیچ بر قادینک بر ارککه اختصاصی قلامزدی؛ هر ارکک دیله دیکی قادینلر ایله مواجهه بولونا بیلیردی. بحوالده ایسه انسانلرک بهائم در که سنه تزلی لازم کلیدی؛ حال بوکه انسانلر حائز او لدقیری عقل و اذاعان سایه سندن، نراحت و عفت سایه سندن بین المخلوقات بک یوکسک بر مرتبه کماله نائل بولونقده در لر.

خامساً — قادینلر مجرد ارککلرک شهواتی تشکینه، تمایلات هوا بر سناه لریف تعطینه وسیله دکلدر لر. بشریتک بیوک بر زمره سفی تشکیل